Sosiaali- ja terveysministeriö

16.9.2024

24-2034

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

tyv@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle paikallisen sopimisen edistämistä koskevaksi lainsäädännöksi HE 85/2024 vp.

Hallituksen esityksen mukaan työsuojeluviranomainen valvoisi yleissitovuuden mukaisesti järjestäytymättömissä yrityksissä tehtäviä paikallisia sopimuksia. Esityksen säännökset ovat työsuojelun valvonnan osalta selkeät ja käyttöön otettavaksi esitetty laiminlyöntimaksu soveltuu hyvin seuraamukseksi sopimuksen toimittamisen laiminlyönnistä.

Paikallisen sopimisen laajentaminen esityksen mukaisesti lisää työsuojelun valvonnan tarvetta ja työsuojeluviranomaiselle tulevia neuvonta- ja valvontapyyntöjä. Esityksessä todetaan yleissitovuuden perusteella työehtosopimusta noudattavia yrityksiä olevan Suomessa arviolta hieman alle 60 000 kappaletta. Ennakolta on vaikea arvioida, kuinka paljon tullaan tekemään sellaisia paikallisia sopimuksia, jotka kuuluisivat viranomaisvalvonnan piiriin, mutta paikallisen sopimisen potentiaalia on merkittävästi.

Mikäli arvioidaan, että 10 % sääntelyn kohderyhmässä olevasta 60 000:sta yrityksestä solmisi paikallisen sopimuksen, syntyisi sopimuksia sääntelyn voimaantulon jälkeen siten noin 6 000. Työsuojeluviranomaisen valvottavaksi päätyisi tästä määrästä jokin osuus, jonka arvioiminen on vaikeaa, mutta varovasti arvioiden noin 10 % sopimuksista voisi tulla työsuojeluviranomaisen valvottavaksi. Tämä tarkoittaisi arviolta 600 uutta valvonta-asiaa, mikä työmääränä voisi vastata noin 3-4 henkilötyövuoden lisätarvetta.

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden henkilöstöresurssit olivat vuonna 2023 yhteensä 444 henkilötyövuotta, josta tarkastajahenkilötyövuosia oli 304. Työsuojeluhallinto on saanut 200 000 euron lisämäärärahan vuodelle 2025 paikallisen sopimisen valvontaan, mutta resurssilisäys ei mahdollisesti riitä kattamaan kokonaan työsuojeluviranomaisen lisääntyvää työmäärää. Paikallisen sopimisen laajentamisen vaikutuksia lain voimaantulon jälkeen tulee siten huolella tarkastella myös viranomaisten resurssinäkökulmasta, jotta riittävä valvonta voidaan turvata.

Erityisasiantuntija Tapani Aaltela

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Sosiaali- ja terveysministeriö				
PL 33 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 8 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	02951 63415 +358 2951 63415	kirjaamo.stm@gov.fi stm.fi